

Representantforslag 74 S

(2012–2013)

fra stortingsrepresentantene Steinar Reiten, Hans Olav Syversen, Øyvind Håbrekke og Dagrun Eriksen

Dokument 8:74 S (2012–2013)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Steinar Reiten, Hans Olav Syversen, Øyvind Håbrekke og Dagrun Eriksen om avvikling av arveavgift ved generasjonsskifte i familieeide bedrifter

Til Stortinget

Bakgrunn

Om lag to av tre norske bedrifter er familiebedrifter. De står for en tredel av sysselsettingen i landet og omtrent 40 prosent av den totale verdiskapingen (Bøhren 2011). Med en så fremtredende rolle mener forslagsstillerne at det må arbeides for å sikre gode vilkår for disse bedriftene. Mange familieeide bedrifter har ved generasjonsskifte behov for investeringer og omstillinger. Arveavgiften gjør at kapital som kunne vært brukt til å styrke, trygge og videreutvikle bedriftene og arbeidsplassene i stedet må betales inn til staten. Arveavgiften bidrar derfor til å øke den økonomiske belastningen og risikoen generasjonsskiftet kan være. I mange tilfeller våger ikke den yngre generasjon etter nøye vurdering å overta. For noen er salg av bedriften en mulighet når neste generasjon ikke ønsker eller kan overta. For mange eksisterer ikke denne muligheten. Alternativene er enten overtagelse av neste generasjon eller nedleggelse. Nedleggelsene resulterer i tap av kunnskap, potensielt levedyktige bedrifter og arbeidsplasser.

Undersøkelser fra EU-kommisjonen viser at mens nye bedrifter i snitt skaper to arbeidsplasser, fører et vellykket eierskifte i småbedriftene til at i snitt fem arbeidsplasser blir videreført. PwC har i 2010 in-

tervjuet ledere for 1 600 familiebedrifter i 35 land om erfaringer med finanskrisen, generasjonsskifte, syn på vekst det neste året og de utfordringene som virksomhetene står overfor. Den norske delen av undersøkelsen viser at 37 prosent av norske familiebedrifter planlegger generasjonsskifte i løpet av de neste fem årene. Dette er en oppgang fra 28 prosent sammenlignet med tilsvarende undersøkelse i 2007.

Flere mener at behovet for eierskifter vil øke i årene fremover fordi en økende andel av befolkningen blir eldre. Kunnskapsparken Bodø AS har på oppdrag fra Innovasjon Norge, Kunnskapsfondet i Nordland, Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH), Norges Rederiforbund og Landsorganisasjonen i Norge (LO) gjort en analyse av konsekvensen av eierskifter (Ovesen og Samdal 2006). Analysen viser at en tredjedel av Europas små og mellomstore bedrifter står foran et eierskifte i løpet av de neste 10 årene, noe som berører om lag 2,8 millioner europeiske arbeidsplasser hvert år i denne perioden. De estimerer at ca. 120 000 norske bedrifter (aksjeselskap og personlig eide foretak) står foran et eierskifte i løpet av de neste 10 årene som følge av aldersbølgen. I tillegg kommer de ordinære eierskiftene.

Et betinget frafall i arveavgiften ved generasjonsskifte i familieeide bedrifter vil bidra til å redusere de økonomiske usikkerhetene neste generasjon står overfor. Konkret foreslår forslagsstillerne at arveavgiften ved generasjonsskifte i familieeide bedrifter bortfaller med 10 prosent pr. år over ti år dersom bedriften drives videre. Hvis bedriften drives videre i ti år eller mer, bortfaller arveavgiften helt.

Forslag

På denne bakgrunn fremmer forslagsstillerne følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre en rett til arveavgiftsavskrivelse over 10 år ved generasjonsskifte i familieeide bedrifter. Hvis bedriften avvikles innenfor en tiårsperiode, skal det svares en arveavgift som er redusert med en tidel for hvert år bedriften har vært drevet videre.

22. mars 2013